

ЩОБ НЕ ВТРАТИТИ НАЙДОРОЖЧЕ

У РІВНЕНЬКОМУ ДРАМТЕАТРІ – ПРЕМ'ЄРА ЗА ПОВІСТЮ КОБИЛЯНСЬКОЇ «ЗЕМЛЯ»

До Міжнародного дня театру у Рівненському драмтеатрі підготували прем'єру – драму за повістю Ольги Кобилянської «Земля». Показ прем'єри відбувся 27 березня при повному аншлазі. А ось деякі цікаві факти про нове творіння рівненських театралів та враження трупі від роботи над виставою.

Режисер драми - Олександр Олексюк - працює у Рівненському театрі багато років і має у доробку чимало різножанрових вистав - «Сватання на Гончарівці»,

може бути хрестоматійно зла чи добра, бо ж у кожній людині є свої особисті причини на той чи інший вчинок. І у випадку Сави їх варто шукати в дитинстві, у стосунках з батьками.

- Звичайно, я намагаюся виправдати його для себе, адже це така ж людина, як і інші. І думаю, що основний конфлікт тут навіть не за землю, а конфлікт із батьками, які були в чомусь занадто консервативні, занадто принципові, навіть по-дурному принципові, - розповідає Стас.

Разом із тим актор намагається бачити у своєму героєві і позитивні риси – передовсім він захищає своє кохання, своє право

на брата... Все це починається від батьків, від того, що вони в дітей вкладають.

Щодо того, наскільки психологічно точно і вірно з точки зору сучасного світу виписані стосунки батьків і дітей у п'єсі, Галина Цьомик зауважує, що навряд чи є якісь стандарти, як виховувати дітей.

- Якщо є любов і батьки її дають дітям, вони потім отримують її взамін. А якщо батьки ставляться до цього поверхнево, не звертають на дітей належної уваги, то що потім просити від дітей? В даному випадку Сава – це недолюблена дитина, так у них в сім'ї склалося, що вони дуже любили Михайла, давали йому все. А

ставлять «Землю», також використовують цю другу частину, де йдеться про подальше життя героїв, які одружилися, народили дітей.

За задумом режисера, декорації у виставі дуже прості – нічого грандіозного. Але разом з тим ця вистава, як і сам твір, сповнена символізму.

- У виставі весь час задіяно наше коло сцени, яким ми дуже пишаємося (12 м у діаметрі) – наче символ землі, яка постійно рухається. Це чорне коло – як той ґрунт, рілля, яку обожнюють і за яку у драмі вмирають люди, - розповідає завіліт театру Ірена Боровець. - За задумом ху-

«Обережно – Лямур», «Іюєдинок двох королев» тощо. І хоча останнім часом це були здебільшого комедії, він давно мріяв поставити саме цю драму.

За сюжетом відомої багатьом ще зі шкільної програми повісті Ольги Кобилянської, у родині заможних селян Івоніки та Марії стається страшна трагедія. Вони втрачають улюбленого сина Михайла, на якого мали багато надій і сподівань. Його знаходять у лісі застреленим. І хоча у вбитих горем батьків залишається молодший син Сава, трагедія має ще один прихований підтекст – у селі всі здогадуються, що до вбивства причетний саме він, рідний брат Михайла. А причиною вбивства стала та сама земля-годувальниця, на яку молились Івоніка та Марія, тяжко працюючи все своє життя та віддаючи їй останні сили.

Заслужений артист України Станіслав Лозовський, якому дісталася роль Сави, молодшого сина Івоніки, зізнається, що для нього це цікавий досвід. Адже нарешті, слава Богу, йому почали давати грати негативних персонажів, напівжартома додає Стас.

- Це завжди цікавіше. Бо якщо позитивний герой – з ним все зрозуміло, у нього проста мотивація стосовно добра і він просто веде боротьбу зі світом зла. А у світі зла відбувається боротьба і з навколишнім світом, світом добра, і з самим собою. Під позитивними героями якраз вогнище розпалюють ось такі антагоністи, - пояснює актор свою роль.

На його думку, людина взагалі не

оути одним із синів, якого люблять батьки, і він мусить мати спадок так само, як і його брат. Адже у нього так само є кохана і він прагне бути з нею щасливим. Тобто основна його мотивація – він захищає свою любов перед батьками, які не дозволяють йому любити і бути щасливим.

Намагаючись глибше зрозуміти свого героя, Станіслав навіть цікавився долею його прототипа. Справа в тому, що повість Ольги Кобилянської була написана на основі реальних подій і прототип цього персонажа – реальний Сава після вбивства брата виїхав до Канади.

- Він жив там певний час, за ним туди приїздив син, хотів, щоб він побачив Україну, той ніби збирався, але так і не наважився – згодом він помер на чужині. При цьому цікаво, що і діти Сави та Михайла потім довго ще судилися між собою за ту землю, тобто історія між двома братами не закінчилася і все це тривало далі. В результаті ця історія потрапила і на нашу сцену, - додає Стас.

Марію, мати Михайла та Сави, дружину Івоніки, грає заслужена артистка України Галина Цюмик. І незважаючи на те, що у п'єсі ця роль не є аж такою великою, якою вона виписана у повісті, все-таки роль доволі складна, пояснює актриса:

- Проблема батьків і дітей, їхніх стосунків – це вічні теми. І мені хотілося, щоб в залі батьки дивилися і розуміли, що дітей потрібно любити, коли вони ще зовсім маленькі. Необхідно постійно підтримувати їх, бути з ними, розуміти їх, щоб потім не виникало таких ситуацій, як брат

Сава – це мале дитя росло і дивилося на цей світ ображеними очима, адже йому теж хотілося такої уваги і любові, мовляв, мамо, обніми і мене! А вони за цією тяжкою роботою, за тим, що треба набути статки, обробити землю, подбати про майбутнє цієї землі, вони втратили найдорогоцінніше – своїх дітей. А хіба зараз за бізнесом люди так само не втрачають інколи найдорожче?..

Про свою героїню – Рахіру, кохану дівчину Сави, розповіла і актриса Вікторія К्लещенко-Пилипчук:

- Це доволі неординарна особистість, в якій тече дві крові - українська і циганська. Грати її не просто, але цікаво, тому що це дуже контрастна особистість, вона добивається свого будь-якими методами, в неї є певна мета. Характерно, що маємо у виставі ніби дві серії, де можна побачити персонажів до 9 років і після 9 років, тобто що змінилося в їхньому житті за 9 років, як змінилися вона самі і їхні характери.

Працюючи над роллю, каже Вікторія, передивилася багато документальних фільмів про циган, вивчаючи, як вони живуть, спілкуються, яка в них атмосфера. Але треба наголосити, що це все-таки не чиста циганка, в неї мама українка, а батько має циганське коріння. Тобто вона має багато цікавих рис.

Режисер-постановник вистави Олександр Олексюк пояснює, що рівненський глядач побачить і другу частину повісті, яку Ольга Кобилянська дописала пізніше. Вона була опублікована лише в кінці 80-х років, і сьогодні багато театрів, які

дожниці Алли Локтіюнової, всі персонажі з'являються і зникають з кола сцени, як і люди на землі. Нічого немає постійного на землі – все тимчасове. Ми приходимо на цю землю і йдемо, а земля лиш дається нам Богом у тимчасове користування, і ніхто не може нею заволодіти, прибрати до рук як свою власність. Вона вільна, а ми просто можемо насолодитися її плодами, які вона нам готова дати.

Крім цього, незважаючи на прості та лаконічні декорації і костюми, у виставі з'являється розкішний весільний костюм – традиційне буковинське весільне вбрання. На цьому наполягла художниця Алла Локтіюнова, яка працювала над сценографією та костюмами вистави.

- У нас була навіть невеличка суперечка із режисером, адже він не хотів спочатку красивих, багато оздоблених костюмів, бо герої – це звичайні селяни, бідні люди. Але Алла Локтіюнова зробила дуже стильний костюм, який додає певної роздзинки деяким сценам. Взагалі вона у нас не любить якоїсь такої «шароваршини», спекуляції цими речами, натомість старається завжди знайти якісь цікаві нюанси у народному вбранні. Костюми стилізовані, але разом із тим зберігається українська автентичність, - додає Ірена Боровець.

Цікаво, що Алла Локтіюнова часто залишає свій автограф у виставах, над якими працює – цього разу це була сорочка однієї з героїнь, вишита художницею власноруч.

Ангеліна НЕПОМНЯЩА

